

Θεσμικά και διοικητικά εμπόδια στην ανάπτυξη των ΑΠΕ στη χώρα μας

Λάζαρος Σιδηρόπουλος

Δικηγόρος, Δ.Ν. LL.M.
Γ. Μούργελας & Συνεργάτες Εταιρεία Δικηγόρων

4ο Εθνικό Συνέδριο
Η Εφαρμογή των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
«Προς ένα Φιλόδοξο και Αξιόπιστο Εθνικό Πρόγραμμα
Δράσης»

10-12 Μαΐου 2010, Αθήνα

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2. ΕΓΓΕΝΕΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ

2.1 Το θεσμικό πλαίσιο των ΑΠΕ στην Ελλάδα

2.2 Επιμέρους προβληματικές πτυχές της νομοθεσίας για τις ΑΠΕ

3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.1 Επιμέρους προβλήματα

3.2 Συνέπειες

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.1 Νομοθετικές και διοικητικές διορθωτικές πρωτοβουλίες μετά το ν. 3468/2006

4.2 Το νέο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

2. ΕΓΓΕΝΕΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ

2.1 Το θεσμικό πλαίσιο των ΑΠΕ στην Ελλάδα

- Από το 1985 αρκετές νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη ρύθμιση των ΑΠΕ (ν. 1559/1985, ν. 2244/1994, ν. 2773/1999, ν. 2941/2001 και ν. 3175/2003)
- Ισχύον σήμερα θεσμικό πλαίσιο:
 - ν. 3468/2006 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»
 - σειρά Υπουργικών Αποφάσεων κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3468/2006
- Διαδικασία αδειοδότησης που διαφοροποιείται ανάλογα με την ισχύ του σταθμού (3 παραλλαγές)
- Η κύρια αδειοδοτική διαδικασία που ισχύει για τους μεγάλους σταθμούς περιλαμβάνει την υποχρέωση λήψης σωρείας αδειών και εγκρίσεων
- Πίνακας με *feed-in tariffs*, διάκριση ανάλογα με τη μορφή ΑΠΕ, το μέγεθος της ισχύος και την τυχόν εγκατάσταση σε τόπο με δυνατότητα σύνδεσης με το διασυνδεδεμένο δίκτυο

2. ΕΓΓΕΝΕΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ

2.2 Επιμέρους προβληματικές πτυχές της νομοθεσίας για τις ΑΠΕ

2.2.1 Πολυπλοκότητα της νομοθεσίας

- Καθιέρωση ενός δαιδαλώδους, πολύπλοκου και άκρως γραφειοκρατικού συστήματος αδειοδότησης
- Ν. 3468/2006: Προέβλεπε την έκδοση πληθώρας αδειών, εγκρίσεων και γνωμοδοτήσεων
- Πρόσθετες υποχρεώσεις για λήψη περαιτέρω εγκρίσεων και γνωμοδοτήσεων προέκυπταν από την παράλληλα ισχύουσα πολεοδομική, περιβαλλοντική, φορολογική κλπ. νομοθεσία
- Εμπλοκή πληθώρας διοικητικών υπηρεσιών και ενδιαμέσων φορέων γνωμοδότησης
- Αδειοδοτική διαδικασία προβλεπόταν στο νόμο ως διαδοχική

2. ΕΓΓΕΝΕΙΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ

2.2 Επιμέρους προβληματικές πτυχές της νομοθεσίας για τις ΑΠΕ

2.2.2. Ατέλεια της νομοθεσίας

- Ασάφεια ορισμένων ρυθμίσεων
- Απουσία ρύθμισης σημαντικών για την εφαρμογή του νόμου ζητημάτων (χωροταξικά, πολεοδομικά κ.α.)
- Συνέπεια: Νόμος επιδεκτός διαφορετικών ερμηνειών και επιρρεπής σε ανομοιόμορφη εφαρμογή

2.2.3 Εσφαλμένη εκτίμηση της πραγματικότητας

- Αποτυχία αφουγκρασμού της αγοράς και συνειδητοποίησης του μεγέθους του επενδυτικού ενδιαφέροντος
- Πλημμελής αξιολόγηση των πραγματικών αναγκών της χώρας για ανάπτυξη των ΑΠΕ
- Παράδειγμα: «Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών»

3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.1 Επιμέρους προβλήματα

3.1.1 Εμπλοκές στην εφαρμογή στη διοικητική πρακτική

- Ανεπαρκής ενημέρωση και κατάρτιση των διοικητικών υπαλλήλων
- Όχι αυστηρή τήρηση του γράμματος και του πνεύματος των νομοθετικών ρυθμίσεων
- Ανομοιόμορφη εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου
- Μη τήρηση των νομοθετικά προβλεπόμενων προθεσμιών διοικητικής ενέργειας
- Ιδίως προβλήματα με την πολεοδομική αντιμετώπιση των ΑΠΕ, την απαίτηση αρτιότητας των γηπέδων εγκατάστασης και το ζήτημα της δυνατότητας εγκατάστασης σε αγροτικές γαίες υψηλής παραγωγικότητας
- Εμφανής επιφυλακτικότητα των γνωμοδοτούντων φορέων έναντι των ΑΠΕ
- Έλλειψη βασικών υποδομών στο ελληνικό κράτος (πχ. δασολόγιο, κτηματολόγιο, ειδικά χωροταξικά σχέδια κ.α.)

3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.1 Επιμέρους προβλήματα

3.1.2 Τεχνικά προβλήματα

- Ανεπάρκεια της υπάρχουσας υποδομής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας
- Περιορισμένες δυνατότητες για διείσδυση μεγάλου αριθμού επενδύσεων σε ΑΠΕ
- Κορεσμός της μεταφορικής ικανότητας των ηλεκτρικών δικτύων σε περιοχές υψηλού δυναμικού ΑΠΕ

3.1.3 Μέγεθος της ζήτησης

- Εξαιρετικά μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον στην αγορά, ιδίως για φ/β σταθμούς
- Ξεπέρασε κατά πολύ κάθε σχεδιασμό και προσδοκία

3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.1 Επιμέρους προβλήματα

3.1.4 Στρεβλώσεις της αγοράς

- Ιδιαίτερα ελκυστικό για τους επενδυτές καθεστώς κινήτρων και χρηματοδότησης των έργων ΑΠΕ
 - Υψηλές ενισχύσεις στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού νόμου (ν. 3299/2004)
 - Επίσης υψηλές *feed-in tariffs (FITs)*, δηλ. σταθερά καθορισμένες κι εγγυημένες τιμές πώλησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στο ΔΕΣΜΗΕ
- Το ακραία προσοδοφόρο κι ελκυστικό συνολικό «πακέτο» μετατράπηκε σε «μπούμερανγκ»
- Στρέβλωση της αγοράς και παρεμπόδιση της υγιούς επιχειρηματικότητας
- Σωρεία αιτήσεων κατατέθηκαν από πρόσωπα χωρίς την αναγκαία οικονομική ευρωστία και τεχνογνωσία
- Στόχος η κερδοσκοπική εκμετάλλευση των σχετικών αδειών ως μέσον ευκαιριακού και εύκολου πλουτισμού
- Αποτέλεσμα: ανεξέλεγκτο παραεμπόριο αγοραπωλησίας αδειών
- Δυσανάλογη διόγκωση του κόστους επένδυσης στις ΑΠΕ

3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.1 Επιμέρους προβλήματα

3.1.5 Ζητήματα σχετικά με τη χρηματοδότηση

- Έλλειψη πρόβλεψης ανώτατου ορίου ως προς τον συνολικό αριθμό και προϋπολογισμό των προς χορήγηση ενισχύσεων
- Μεγάλες καθυστερήσεις ως προς την αξιολόγηση των αιτήσεων υπαγωγής στο καθεστώς του αναπτυξιακού νόμου

3.1.6 Κοινωνικές αντιδράσεις

- Κατ' αρχήν θετική γενική στάση της κοινής γνώμης απέναντι στις ΑΠΕ
- Αρνητική στάση των κατοίκων στην εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ στην περιοχή τους
- Απουσία οργανωμένης προσπάθειας ενημέρωσης του κοινού και των τοπικών φορέων
- Μη παροχή επαρκών κινήτρων στις τοπικές κοινωνίες
- Σημαντικές καθυστερήσεις λόγω της προσφυγής κατοίκων στη δικαιοσύνη

3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.2 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

- Εξαιρετικά βραδύς ρυθμός υλοποίησης των προγραμματισμένων επενδύσεων σε έργα ΑΠΕ
- Χιλιάδες αιτήσεις για χρόνια σε εκκρεμότητα
- Ταλαιπωρία και οικονομική εξάντληση επενδυτών
- Μη ικανοποιητικός αριθμός συνολικά εγκατεστημένης ισχύος έως τώρα
- Ζήτημα επίτευξης εθνικού στόχου 18% της Οδηγίας 28/2009/ΕΚ (20% κατά το νέο ν/σ ΑΠΕ)
- Οριστική αποθάρρυνση πολλών ενδιαφερόμενων επενδυτών και αποτυχία προσέλκυσης μεγάλων επενδυτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.1 Νομοθετικές και διοικητικές διορθωτικές πρωτοβουλίες μετά το ν. 3468/2006

4.1.1 Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών

- Απρίλιος του 2007 - έναρξη της Α' φάσης του Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών: 700 MW
- Ιούλιος του 2007 - τροποποίηση του Προγράμματος, αύξηση ισχύος: 840 MW

4.1.2 Αναστολή υποβολής νέων αιτήσεων

- Σεπτέμβριος του 2007 και Φεβρουάριος του 2008: Ανακοίνωση ΡΑΕ αναστολής υποβολής νέων αιτήσεων για αποφάσεις εξαίρεσης
- Μάρτιος του 2008: Ανακοίνωση Υπουργείου Ανάπτυξης αναστολής υποβολής νέων αιτήσεων για άδειες παραγωγής
- Δεκέμβριος του 2009: Ανακοίνωση ΔΕΗ αναστολής υποβολής αιτήσεων για σύνδεση πολύ μικρών φ/β μέχρι 20 kW

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.1 Νομοθετικές και διοικητικές διορθωτικές πρωτοβουλίες μετά το ν. 3468/2006

4.1.3 Απαγόρευση μεταβίβασης αποφάσεων εξαίρεσης και αδειών παραγωγής

- Με το ν. 3587/2007 προσθήκη στο ν. 3468/2006: απαγόρευση της μεταβίβασης των αποφάσεων εξαίρεσης πριν την «υλοποίηση του έργου»
- Επέκταση απαγόρευσης με το άρθρο 27Α παρ. 7 ν. 3734/2009 και για τη μεταβίβαση αδειών παραγωγής «πριν την έναρξη λειτουργίας των σταθμών», όμως μόνο για τους φ/β σταθμούς
- Μη εξάλειψη του παραεμπορίου - προσαρμογή στο νέο θεσμικό πλαίσιο: Αντί απευθείας μεταβίβασης αδειών, στο εξής μεταβιβάσεις μεριδίων ή μετοχών των νομικών προσώπων-δικαιούχων

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.1 Νομοθετικές και διοικητικές διορθωτικές πρωτοβουλίες μετά το ν. 3468/2006

4.1.4 Ρύθμιση πολεοδομικών και χωροταξικών ζητημάτων

- Άρθρο 27Α παρ. 9 ν. 3734/2009: για σταθμούς εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας και ανεμογεννήτριες δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, αλλά έγκριση εργασιών
- ΚΥΑ 29116/2009:
 - ειδικά για φ/β σταθμούς ισχύος μέχρι 150 kW αρκεί η έκδοση έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας
 - αρτιότητα γηπέδου απαιτείται για όλους τους σταθμούς ισχύος άνω των 20 kW
 - ρύθμιση επιτρεπόμενων ορίων κάλυψης γηπέδου και της απόστασης των σταθμών από τα όρια των γηπέδων
 - κριτική στην ΚΥΑ για υπερβολική αυστηρότητα και για διακριτική μεταχείριση
- «Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ»
 - Προσπάθεια λύσης των προβλημάτων χωροθέτησης των έργων ΑΠΕ
 - Καθορίζονται οι κατευθύνσεις και τα κριτήρια για τη χωροθέτηση κάθε ξεχωριστής κατηγορίας ΑΠΕ
 - Προβλέπονται κάποιες περιοχές προτεραιότητας κι αντίστοιχα άλλες περιοχές ασυμβατότητας

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.1 Νομοθετικές και διοικητικές διορθωτικές πρωτοβουλίες μετά το ν. 3468/2006

4.1.5 Ο ν. 3734/2009

- Έμφαση στους φ/β σταθμούς
- Επιτάχυνση της οριστικής διεκπεραίωσης των χιλιάδων εκκρεμών αιτήσεων αδειοδότησης για φ/β σταθμούς
- Κατάργηση του ορίου των 840 MW
- Πρόβλεψη σαφούς χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της αξιολόγησης όλων των εκκρεμών αιτήσεων
- Απαγόρευση μεταβίβασης αδειών παραγωγής πριν την έναρξη λειτουργίας των σταθμών
- Νέες τιμές πώλησης για φ/β
- Επέκταση της ισχύος των συμβάσεων πώλησης σε 20 χρόνια, αντί 10 + 10
- Παροχή εξουσιοδότησης για κατάρτιση του Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.1 Νομοθετικές και διοικητικές διορθωτικές πρωτοβουλίες μετά ν. 3468/2006

4.1.6 Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις

- Ιούνιο του 2009 εκδόθηκε η απόφαση για την κατάρτιση του Προγράμματος
- Ισχύς για φ/β συστήματα μέχρι 10 kW
- Διάρκεια μέχρι την 31.12.2019
- Πεδίο εφαρμογής: κατοικίες οικιακών καταναλωτών ή κτίρια εγκατάστασης πολύ μικρών επιχειρήσεων σε όλη τη χώρα, πλην των μη διασυνδεδεμένων νησιών
- Ιδιαίτερα προνομιακή τιμή πώλησης της παραγόμενης ενέργειας (0,55 €/kWh)
- Εγγυημένη διάρκεια 25 ετών
- Λίγες σχετικά προϋποθέσεις υπαγωγής
- Ιούλιο του 2009 εκδόθηκε η ΥΑ 29107/2009 με ειδικότερες τεχνικές ρυθμίσεις
- Το Πρόγραμμα έγινε σε γενικές γραμμές δεκτό θετικά στην αγορά
- Εν μέρει κριτική για τον αποκλεισμό των μη διασυνδεδεμένων νησιών και για την πρόβλεψη υποχρέωσης λήψης έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.2 Το νέο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ

4.2.1 Η ανάγκη για ριζική αναμόρφωση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου

- Κοινή συνείδηση ότι τόσο ο ν. 3468/2006 όσο και οι μετά από αυτόν διορθωτικές κινήσεις δεν ήταν σε θέση να προσφέρουν ένα αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο
- Υποχρέωση απλοποίησης και επιτάχυνσης της αδειοδοτικής διαδικασίας βάσει της νέας ευρωπαϊκής οδηγίας για τις ΑΠΕ (Οδηγία 2009/28/ΕΚ) που υποχρεώνει τα κράτη-μέλη στη λήψη ακριβώς μέτρων προς αυτήν την κατεύθυνση
- Ίδρυση του νέου Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)
- Δεκέμβριο του 2009 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το νέο νομοσχέδιο για τις ΑΠΕ
- Κατατέθηκε τελικά τον Απρίλιο του 2010 στο ελληνικό κοινοβούλιο

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.2 Το νέο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ

4.2.2 Οι κυριότερες ρυθμίσεις του νέου νομοσχεδίου

- Εθνικός δεσμευτικός στόχος 20% για τη συμμετοχή των Α.Π.Ε. στην κάλυψη της τελικής κατανάλωσης ενέργειας μέχρι το 2020
- Ριζική απλοποίηση και δραστική επιτάχυνση της αδειοδοτικής διαδικασίας
 - Αύξηση περιπτώσεων που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής
 - Κατάργηση απόφασης εξαίρεσης
 - Αρμόδια αρχή η ΡΑΕ
 - Παράλληλη, αντί σειριακής, διαδικασία υποβολής αιτήσεων
 - Περιορισμός των περιβαλλοντικών μελετών σε 1 από 2
 - Αύξηση περιπτώσεων εξαίρεσης από υποχρέωση λήψης περιβαλλοντικής άδειας (Ε.Π.Ο.)
 - Σύσταση στο ΥΠΕΚΑ Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εξυπηρέτησης Επενδύσεων ΑΠΕ ως "one-stop shop"
 - Προσωρινό «πάγωμα» της κατάθεσης νέων αιτήσεων μέχρι την έκδοση μιας Υπουργικής Απόφασης εντός 3 μηνών από τη δημοσίευση του νόμου, με την εξαίρεση τεσσάρων ειδικών περιπτώσεων

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.2 Το νέο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ

4.2.2 Οι κυριότερες ρυθμίσεις του νέου νομοσχεδίου

- Νέος πίνακας τιμολόγησης
- Παροχή κινήτρων στις τοπικές κοινωνίες
- Διεύρυνση του Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις
- Γενικότερα, προώθηση της εγκατάστασης ΑΠΕ σε κτίρια ή άλλες δομικές κατασκευές ή σε χώρους βιομηχανικών δραστηριοτήτων
- Έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας αντί οικοδομικής άδειας, για όλα τα φ/β και τις ανεμογεννήτριες
- Ελαστικοποίηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ
- Επιτρεπτή η εγκατάσταση σε γεωργικές γαίες υψηλής παραγωγικότητας, με κάποιους περιορισμούς ειδικά για τα φ/β

4. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

4.2 Το νέο νομοσχέδιο του ΥΠΕΚΑ

4.2.3 Υποδοχή του νέου νομοσχεδίου από τους κοινωνικούς φορείς

- Σε γενικές γραμμές θετική αποδοχή από τους κοινωνικούς φορείς, ιδίως:
 - Απλοποίηση κι επιτάχυνση της αδειοδοτικής διαδικασίας
 - Θέση των νέων φιλόδοξων στόχων για την ανάπτυξη των ΑΠΕ
 - Έμφαση στην προώθηση της ενσωμάτωσης των ΑΠΕ σε κτιριακές εγκαταστάσεις
- Αρκετά σημεία κριτικής, ενίοτε αντικρουόμενης, ανάλογα με την προέλευσή της
 - Περιβαλλοντικές οργανώσεις:
 - κατά της απλοποίησης της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης
 - κατά της αλλαγής όρων του Χωροταξικού για τις ΑΠΕ
 - Εκπρόσωποι της αγοράς:
 - κατά της άδειας παραγωγής για μεγάλα φ/β
 - κατά της βεβαίωσης απαλλαγής από την υποχρέωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης
- Αρνητικές εντυπώσεις:
 - καθυστέρηση μεταξύ της λήξης της δημόσιας διαβούλευσης και της κατάθεσης του τελικού κειμένου του ν/σ στη Βουλή
 - εκ νέου θέση σε δημόσια διαβούλευση, μετά τη λήξη της πρώτης, μιας ανακοίνωσης για μείωση των τιμών για τους φ/β σταθμούς, παρά την αρχική πρόβλεψη στο νομοσχέδιο για διατήρησή τους στα ίδια επίπεδα

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- Κοινή πεποίθηση η ανάγκη απλοποίησης των διαδικασιών
- Αποτελεσματικότητα του νέου ν/σ θα κριθεί στην πράξη:
 - Εφαρμογή στη διοικητική πρακτική
 - Ανταπόκριση της αγοράς
 - κακό προηγούμενο
 - αρνητική οικονομική συγκυρία
- Έμφαση στις επενδύσεις στις ΑΠΕ και στην πράσινη οικονομία
- Βασικό εργαλείο για την έξοδο από την κρίση

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΠΟΛΥ!